

T. B. M. M. (S. Sayısı : 137)

1475 Sayılı İş Kanununun 26 ncı Maddesine Bir Fıkra ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/457)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2177/03041

27 . 6 . 1988

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.5.1988 tarihinde kararlaştırılan «1475 Sayılı İş Kanununun 26 ncı Maddesine Bir Fıkra ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızın 49 uncu maddesi; «Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek için gerekli tedbirleri alır.

Devlet, işçi-işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler alır.» hükmünü vazetmiştir.

Ferdî iş ilişkilerini düzenleyen kanunlarımızdan biri olan 1475 sayılı İş Kanununda, son olarak 29.7.1983 tarihli ve 2869 sayılı Kanunla önemli değişiklikler yapılmıştır.

Ancak, Ücretin Korunması Hakkındaki 95 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onanmasına Dair 109 Sayılı Kanuna göre ücretin korunmasına ilişkin bazı hükümlerin 1475 sayılı İş Kanununa konulması zarureti doğmuş bulunduğu ve kurma izni alınmadan açılmış olan eski işyerleri bakımından düzenleme yapılması uygun bulunduğundan bu tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilatının Ücretin Korunması Hakkındaki 95 sayılı Sözleşmesinin 13 üncü maddesinin ikinci bendi, ücretin meyhane ve benzeri yerlerle eğlence yerlerinde yahut benzeri müesseselerde ve perakende eşya satış mağazalarında ödenmesini yasaklamış, ancak bu gibi müesseselerde çalışan işçilerin durumuna istisna getirmiştir.

Bu itibarla, 1475 sayılı İş Kanununun 26 ncı maddesine eklenen bir fıkrayla 24.10.1960 tarihli ve 109 sayılı Kanunla onaylanan söz konusu Sözleşmenin ücretin korunmasına ilişkin hükümleri arasında norm birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 2. — Kanuna eklenen ek 3 üncü madde ile; istisnalarla ilgili 5 inci maddenin birinci fıkrasının 2 nci ve 5 inci bentlerinde sayılan tarım işlerinde (Orman talii yolları dahil) ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununun 2 nci maddesinin tarifine uygun 3 kişinin çalıştığı işyerlerinde çalışan işçiler hakkında da yine Ücretin Korunması Hakkındaki 95 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onanmasına Dair 109 sayılı Kanuna göre 1475 sayılı İş Kanununun ücretin korunmasına dair 26, 28, 31 ve 32 nci maddelerinin uygulanması, bu maddelere muhalefet halinde de, ilgililer hakkında muhalefete ilişkin ceza hükümlerinin tatbiki öngörülmüştür.

Geçici Madde 12 ile de, Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre çıkarılması gereken «İşyerlerini Kurma İzni ve İşletme Belgesi Verilmesine İlişkin Tüzük» yürürlüğe girmeden önce kurma izni alınmadan açılmış bulunan işyerlerine gerekli şartları haiz olması kaydıyla kurma izni aranmaksızın işletme belgesi verilebilmesi mümkün kılınmıştır. Bu suretle, kurma izni ve işletme belgesi alınmadan açılmış olan eski işyerlerine birinci derecede noksanlığın bulunmaması halinde işletme belgesi verilmesi suretiyle faaliyette bulunma, dolayısıyla ülke ekonomisine katkı sağlama ve işsizliği önlemede çare olma niteliği kazandırılmıştır.

Madde 3, 4. — Yürürlük ve yürütme ile ilgilidir.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

25 . 11 . 1988

Esas No. : 1/457

Karar No. : 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça 2.8.1988 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «1475 Sayılı İş Kanununun 26 ncı Maddesine Bir Fıkra ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 24.11.1988 Tarihli 6 ncı Birleşiminde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Gerekçesi ve tümü Komisyonumuzca uygun bulunan Tasarının 1 inci maddesinde yer alan «kumarhaneler» ibaresi, kanunlarımızda ve uygulamada yer alan iş-

letme tanımında böyle bir işletme türü bulunmadığından madde metninden çıkartılmış; diğer taraftan, fıkranın sonunda yer alan «ücret ödenemez» ibaresi, hiç ücret ödenemez anlamına gelebileceğinden, fıkraya açıklık getirebilmek amacıyla «buralarda çalışanlar hariç, ücret ödenmesi yapılamaz» hükmüne yer verilmiş ve madde değişik bu şekilde kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesine bağlı ek ve geçici madde ile yürürlük ve yürütme maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Balcılar
Eskişehir

Kâtip
M. Rauf Ertekin
Kütahya

Üye
Yaşar Eryılmaz
Ağrı

Üye
Sait Ekinci
Burdur

Üye
Mehmet Akdemir
Gaziantep

Üye
İ. Hakkı Önal
İstanbul

Üye
Ömer Türkçakal
Kocaeli

Üye
Kazım Özev
Tokat

Başkanvekil
Burhan Kara
Giresun

Üye
Hamdi Özsoy
Afyon

Üye
Mehmet Özalp
Aydın

Üye
Nizamettin Özdoğan
Elazığ

Üye
Ali Uyar
Hatay

Üye
Kerem Güneş
Kars

Üye
Ömer Günbulut
Sivas

Üye
Talat Sargın
Tokat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1475 Sayılı İş Kanununun 26 ncı Maddesine bir Fıkra ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1475 sayılı İş Kanununun 26 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Meyhane ve benzeri yerlerle eğlence yerleri, kumarhaneler ve perakende mal satan dükkân ve mağazalarda; buralarda çalışanlar hariç, ücret ödenemez.»

MADDE 2. — 1475 sayılı İş Kanununa aşağıdaki ek ve geçici madde eklenmiştir.

«EK MADDE 3. — 5 inci maddenin birinci fıkrasının 2 numaralı bendi ile 5 numaralı bendinde sayılan işyerlerinde çalışan işçiler hakkında, 26, 28, 31 ve 32 ncı madde hükümleri uygulanır. Bu maddelere muhalefet halinde ilgililer hakkında muhalefete ilişkin ceza hükümleri tatbik edilir.»

«GEÇİCİ MADDE 12. — 74 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre çıkartılması gereken İşyerlerini Kurma İzni ve İşletme Belgesi Verilmesine İlişkin Tüzük yürürlüğe girmeden önce kurma izni alınmadan açılmış bulunan işyerlerine, kurma izni aranmaksızın ve gerekli şartları haiz olmaları kaydıyla işletme belgesi verilebilir.»

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1475 Sayılı İş Kanununun 26 ncı Maddesine Bir Fıkra ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1475 sayılı İş Kanununun 26 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Meyhane ve benzeri eğlence yerleri ve perakende mal satan dükkan ve mağazalarda, buralarda çalışanlar hariç, ücret ödenmesi yapılamaz.»

MADDE 2. — 1475 sayılı İş Kanununa aşağıdaki ek ve geçici madde eklenmiştir.

EK MADDE 3. — Tasarının Ek 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 12. — Tasarının geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

28 . 5 . 1988

Başbakan
Turgut Özal

Devlet Bak. Başbakan Yrd.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
A. Bozer

Devlet Bakanı
A. Kahveci

Devlet Bakanı
C. Çiçek

Adalet Bakanı
M. O. Sungurlu

İçişleri Bakanı
M. Kalemli

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı. Y.
H. H. Doğan

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı
İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bak.
F. Kurt

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
V. Atasoy

Devlet Bakanı
Y. B. Özal

Devlet Bakanı
M. Yazar

Devlet Bakanı
N. Kitapçı

Millî Savunma Bakanı
E. Vuralhan

Dışişleri Bakanı
A. M. Yılmaz

Millî Eğt. Genç. ve Spor Bak.
H. C. Güzel

Sağ. ve Sos. Yard. Bakanı
B. Akarcalı

Tarım Orman ve Köy İşleri Bak.
H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı Y.
Y. B. Özal

Kültür ve Turizm Bakanı
M. T. Titiz

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

